

OPTIMIZAREA PREDĂRII LIMBILOR STRĂINE LA ADULȚI PRIN MATRICI LINGVISTICE

Rezumat

PARTEA I – FUNDAMENTE TEORETICE

CAPITOLUL I – ÎNVĂȚAREA LA VÂRSTA ADULTĂ – DESPRE COMUNICARE ȘI EDUCAȚIA ADULȚILOR

Primul capitol 1.1 Vârsta adultă – etape și caracteristici specifice prezintă caracteristicile vârstei adulte în procesul de predare-învățare, structurându-le pe nevoile educative, de comunicare și oferind o scurtă istorie a educației adulților. Etapele vârstei adulte și caracteristicile acesteia sunt bazate pe studiile lui E. Erikson, D. Levinson și R. J. Frias. Subcapitolul 1.2 O scurtă istorie a educației adulților urmărește evoluția tipurile de educare a publicului adult pornind din Antichitate, trecând prin Evul Mediu, Iluminism, perioada industrială și ajungând la teoria contemporană a educației continue. Se prezintă de asemenea o comparație între educația religioasă tradițională și cea laică modernă. Subcapitolul 1.3 Abordări metodologice în pedagogia adulților se axează pe prezentarea noului domeniu al andragogiei și prin ce se diferențiază acesta de pedagogie. Educația adulților aparține de regulă educației non-formale, pe când pedagogia se încadrează în educația formală.

CAPITOLUL II - LIMBAJ ȘI COMUNICARE

Subcapitolul 2.1 Comunicare și învățare prezintă câteva aspecte legate de comunicare la modul general și tipurile de comunicare umană existente. Comunicarea este prezentată ca un proces prin care sinele individual se raportează la ceilalți și importanța acestuia în relație dintre profesor și cursant. Atitudinea de comunicare a fiecărei persoane este determinată de motivația personală. Subcapitolul 2.2 Rolul emoțiilor în comunicare analizează modul în care afectivitatea umană influențează procesul de predare-învățare și blocajele emoționale care apar. Sunt grupate în blocaje de tip emoțional, cultural și perceptiv. În momentul în care apare o tulburare de afect procesul de predare-învățare va fi perturbat. După prezentarea câtorva caracteristici ale

comunicării în general se trece la comunicarea într-o limbă străină în subcapitolul 2.3 Dificultățile comunicării într-o limbă străină. Dificultățile care apar se pot datora personalității și afectivității individuale dar și particularităților fiecărei limbi. Pentru a le depăși este nevoie ca profesorul să înțeleagă foarte bine structura limbii pe care o predă și modul în care este percepută de către un non-nativ.

Subcapitolul 2.4 Studiul limbilor într-o societate globalizată și multiculturală prezintă importanța studiului limbilor străine într-o societate globalizată, chiar dacă nu sunt predate de către un nativ și nici în țara de origine. 2.5 Rolul gramaticii în învățarea limbilor străine de către adulți se centrează pe importanța pe care o are studiul gramaticii în didactica limbilor străine la cursanții adulți. Cursanții adulți cărora li se prezintă logic și structurat gramatica unei limbi străine învață mai rapid și mai ușor decât cei care nu reușesc să-și facă o imagine de ansamblu asupra acesteia pe care să o poată compara cu cea a limbii native. 2.6 Prin limba maternă spre limba străină propune ca predarea unei limbi străine să se facă la începători în limba lor nativă, oferindu-le traducerea vocabularului și a structurilor gramaticale. Spre deosebire de noile direcții în pedagogia limbilor străine axată pe copii, care susțin imersiunea acestora în noua limbă printr-o comunicare realizată doar în aceasta, didactica limbilor străine pentru adulți evită această abordare deoarece duce la confuzie, demoralizare și abandonarea studiilor.

Subcapitolul 2.7 Importanța motivației pentru învățarea limbilor străine la vârsta adultă analizează importanța factorului motivațional personal în educația adulților și anticipează capitolul din partea practică în care sunt prezentați principalii factori motivaționali ai adulților care aleg să studieze limbi străine în cadru privat.

CAPITOLUL III - LINGVISTICĂ APLICATĂ

3.1 Teoria gramaticii naturale și didactica prezintă teoriile despre gramatica universală și transformațională ale lui Noam Chomsky. Aceasta presupune că există o gramatică înăscută în mintea fiecărei persoane și că oamenii pot învăța diverse limbi deoarece se pliază pe aceasta. Teoria ar putea avea o mare aplicabilitate în domeniul didacticii limbilor dacă se identifică anumite tipare lingvistice universale.

Subcapitolul 3.2 Inteligență fluidă versus inteligență cristalizată descrie cele două tipuri de inteligență și cum se manifestă acestea evolutiv de la copii la adulți. Copiii acumulează noile cunoștințe nediscriminat, așa-zis fluid, cu o mare rapiditate pe când adulții au deja anumite

structuri de gândire care ordonează orice nouă informație. Acest aspect îngreunează învățarea în anumite situații dar o pot și facilita dacă se folosesc în predare structurile existente.

3.3 Evoluția învățării de la copii la adulți prezintă două studii foarte interesante: *White Matter Structure Changes as Adults Learn a Second Language* publicat în *Journal of Cognitive Neuroscience* și *Second-language Instinct and Instruction Effects: Nature and Nurture in Second-language Acquisition* publicat în *MIT Journal of Linguistics*. Ambele susțin că în urma studiului limbilor străine apar schimbări neurologice la cursanții adulți, deși inițial se credea că dezvoltarea biologică încetează la pubertate. Aceste observații sunt importante pentru educația adulților în general deoarece dovedesc că învățarea continuă influențează creierul uman la toate vârstele. În subcapitolul 3.4 Procesarea limbilor de către mintea adultă sunt analizate în paralel modurile de învățare ale copiilor și ale adulților. Copiii învață limbile modular, pe secțiuni, vocabularul și gramatica sunt înțelese separat iar adulții le conectează de la început deoarece gândirea lor este cristalizată. 3.5 Învățarea fonetică și învățarea morfologică prezintă un alt articol foarte interesant: *On the Mental Representation of Arabic Roots* publicat în *Linguistic Inquiry*. Autorii acestuia au analizat modul în care sunt învățate și memorate limbile arabe care au o scriere consonantică și au observat că mintea le procesează ca structurile morfologice și nu fonetice. Acest studiu este foarte important pentru subcapitolul Posibilități de digitalizare a tiparelor lingvistice care propune o aplicare practică a tiparelor morfologice.

3.6 Cuvinte fără sens și aproximări analizează o problemă comună care apare în învățarea limbilor străine și anume inventarea cuvintelor. Aceasta se datorează modului în care mintea umană stochează memoria; amintirile sunt procesate în același fel în care imaginația creează ceva nou.

CAPITOLUL IV - FAMILII LINGVISTICE ȘI IMPORTANȚA LOR

Capitolul IV introduce partea care ține de lingvistica aplicată, câteva aspecte ale limbilor indo-europene pe care s-a axat cercetare și evoluția lor de-a lungul timpului.

Subcapitolul 4.1 Limbile indo-europene prezintă ramurile principale ale acestor familii lingvistice, limbile moderne sau dispărute care îi aparțin și cele două mari teorii ale migrației popoarelor indo-europene. Prima teorie propune o migrație din Nordul Mării Caspice spre Europa și Asia mică, a doua o migrație prin Persia, Caucaz și Asia Mică spre Europa, ambele cu implicații diferite pentru stabilirea evoluției lor. De asemenea sunt precizate principalele trăsături

ale limbilor indo-europene: prezența genurilor la substantive – care deși nu e limitată la limbile indo-europene, apare în puține alte grupe lingvistice, declinarea substantivelor, adjectivelor și pronumelor, structurarea verbală pe moduri și timpuri.

Subcapitolul 4.2 Limbile din aceeași familie pot fi foarte diferite explică de ce anumite schimbări fonetice, de accent, ton și intonație pot face ca o grupă de limbi care aparține aceleiași ramuri să pară uneori foarte diferite. Sunt importante de asemenea substraturile unei limbi și influențele pe care le-a suferit de-a lungul timpului și care contribuie la unicitatea fiecăreia.

Subcapitolul 4.3 De la latină la limbile romanice prezintă succint și în paralel evoluția limbilor romanice de Vest și de Est și ce au preluat de la latina clasică. Datorită mării întinderi a Imperiului Roman și a folosirii latinei vernaculare ca și limbă internațională apar diferențe de pronunție, gramatică și influențe străine de la o regiune la alta.

În 4.4 Limbi înrudite prin împrumuturi se continuă analiza latinei ca limbă clasică și religioasă laolaltă cu greaca, având o influență puternică de-a lungul a două milenii asupra limbilor europene, romanice sau nu. Vocabularul religios la început, apoi cel științific și tehnic este în mare parte bazat pe latină sau greacă, dat fiind că școlile au promovat studiul acestor limbi ca fiind prioritar din Evul Mediu și până în epoca modernă. Acest fenomen face ca limbajul european științific de astăzi să fie aproape universal, cu mici variațiuni de la o limbă la alta. Toate limbile indo-europene care îl folosesc sunt în acest fel înrudite.

Subcapitolul 4.5 Evoluția limbilor explică evoluția limbilor indo-europene de la dialecte și scrieri diferite la standardizarea treptată care a avut loc prin adoptarea unui anumit alfabet, schimbarea alfabetului folosit, stabilirea unei pronunții standard în textele scrise și vorbirea elevată. De asemenea, se sugerează o evoluție viitoare a limbilor bazată pe un proces de simplificare treptată.

CAPITOLUL V - PARTICULARITĂȚI LINGVISTICE

Acest capitol abordează câteva particularități lingvistice definitorii ale limbilor indo-europene: genurile cuvintelor, declinarea, cazul Genitiv, modurile și timpurile verbale.

Subcapitolul 5.1 Despre originea genurilor prezintă teoriile importante asupra originii genurilor cuvintelor începând din secolul XIX, cu studiile fraților Grimm care propun o viziune filosofică a acestora și care au dominat lingvistica aproape un secol și teoriile moderne bazate pe analize fonetice și morfologice. Studiile lingvistice comparate și atribuirea corectă a vechimii unor limbi au condus la o analiză mai riguroasă a evoluției genurilor din indo-europeana comună în limbile

moderne. Subcapitolul 5.2 Limbile latine și declinările lor se axează pe evoluția declinărilor din limba latină în limbile romanice, ca reprezentare a unei evoluții generale care a avut loc și în alte familii lingvistice. Dintre limbile romanice de astăzi doar româna mai păstrează declinarea substantivelor, dar toate au o formă de declinare a pronomelor.

Subcapitolul 5.3 Genitivul ca (de)construcție a lumii analizează acest caz în limbile slave, în care se folosește pentru mai multe situații decât doar ca semn al posesiei. Micul studiu realizat asupra Genitivului a pornit de la problemele apărute în predarea limbii ruse ca limbă străină unor vorbitori care ori nu aveau deloc noțiunea de caz sau în care Genitivul reprezintă doar posesia. Pentru a înțelege logica lingvistică din spatele acestei declinări în limbile slave am propus interpretarea sa ca mod de structurare a lumii, în care întregul este divizat în părți concrete sau abstracte, dar își menține legătura cu ele. Anume, un pahar de apă ar reprezenta o bucată din toată apa existentă în lume, la fel cum absența unei bucăți exprimată prin folosirea negativului arată tot o lipsă din întreg.

Subcapitolul 5.4 Exprimarea temporalității prin moduri și timpuri verbale prezintă evoluția modurilor și timpurilor în limbile indo-europene de la limbile antice la cele moderne. Sunt subliniate corespondențele dintre timpuri și moduri în principalele ramuri familiei lingvistice, precum și diferențele care au apărut în timp. Dacă sunt analizate în paralel între mai multe limbi inclusiv conjugările neregulate prezintă tipare.

PARTEA A II-A – FORMAREA COMPETENȚELOR LINGVISTICE PRIN EDUCAȚIE NONFORMALĂ LA ADULȚI

CAPITOLUL VI – METODOLOGIA CERCETĂRII PSIHO-PEDAGOGICE

Subcapitolul 6.1 Scopul și obiectivele cercetării prezintă cadrul în care s-a desfășurat cercetarea, anume cursurile non-formale de limbi străine din mediul privat, îndreptate către cursanții adulți în orașul Cluj-Napoca și scopurile pe care și le propune aceasta: identificarea nevoilor specifice de învățare și a tipurilor de motivație ale cursanților, crearea unor metode potrivite, clasificare cursanților adulți, aplicarea metodelor la curs și analizarea rezultatelor.

6.2 Întrebări de cercetare detaliază aspectele educației non-formale axate pe cursuri de limbi străine identificând problemele care apar. 6.3 Ipoteza de lucru descrie ipoteza generală a

studiului: validarea unor instrumente de lucru, dovedirea în mod științific a eficacității acestora, promovarea lor în educația adulților. Introduce noțiunea de matrici lingvistice ca metodă de predare. Subcapitolul 6.4 Aspecte privind eșantionarea și eșantionul de subiecți prezintă în detaliu grupul experimental, cursanți adulți de ambele sexe, cu vârste cuprinse între 21 și 65 de ani, majoritatea având studii superioare și fiind angajați în momentul efectuării studiului. Sunt persoane care au ales să studieze limbi străine în cadru privat.

6.5 Eșantionul de conținut descrie aspectele studiului limbilor pe care se axează studiul, în principal comprehensiunea și gramatica. Tehnologia didactică elaborată deservește în special aceste două aspecte. În 6.6 Metode și instrumente utilizate în cercetare se vorbește despre caracteristicile experimentului, cursanții care nu au fost informați să fac parte din studiu, cele două chestionare folosite pentru a identifica tipurile de motivație și gradul de satisfacție al persoanelor și interviurile aplicate unor studii de caz – cursanți cu trăsături speciale.

CAPITOLUL VII – PREMISE MOTIVAȚIONALE

7.1 Aspecte ale motivației la adulții din România – chestionarul de motivație prezintă chestionarul cu același nume aflat în Anexe. Prin acesta se dorește indentificarea factorilor motivaționali pentru care adulții aleg să studieze limbi străine în cadru privat, precum și câteva date despre aceștia: vârsta, sexul, mediul social, gradul de educație, profesia.

În subcapitolul 7.2 Prezentarea și interpretarea chestionarului de motivație sunt oferite date concrete referitoare la numărul celor care au răspuns la chestionar, vârsta lor, nivelul educațional, profesia. Majoritatea sunt bărbați și femei aflați între 20 și 45 de ani, cu studii superioare, angajați, care studiaseră în trecut o limbă străină. Ei erau motivați de obligații profesionale, posibilități de avansare în carieră, studiul unei limbi internaționale în cazul românilor care studiau engleza. Străinii care studiau româna aveau aproximativ aceleași caracteristici socio-economice cu distincția că numărul bărbaților era mai mare decât cel al femeilor. Motivația principală a fost integrarea în comunitate și obligații familiale.

Sucapitolul 7.3 Rezultate in etapa de post-test – chestionarul de satisfacție prezintă datele culese prin chestionarul cu același nume aflat în Anexe. Majoritatea au fost satisfăcuți de prestația profesorului, manualele alese, locul și ora desfășurării cursului. Aproximativ jumătate mai doreau un modul de studiu și urmau să aplice cunoștințele dobândite la locul de muncă sau în viața de zi cu zi.

CAPITOLUL VIII – ASPECTE TEORETICE ȘI METODOLOGICE ALE INTERVENȚIEI EXPERIMENTALE

Capitolul VII propune o metodă de predare/ învățare a limbilor străine, concentrată în principal pe română și engleză dar cu exemple din franceză și rusă, bazată pe analiza principalelor ramuri lingvistice europene: romanice, germanice și slave. Metoda propusă elimină analiza sintactică și structurează gramatica pe tipare lingvistice, morfologice și fonetice.

Subcapitolul 8.1 Didactica limbilor indo-europene - Cazuri și declinări abordează acest aspect lingvistic din punctul de vedere al evoluției sale ca logică internă a limbilor. Limbile sunt împărțite în șase stadii pornind de la indo-europeana comună, care nu țin neapărat cont de evoluția istorică a lor ci de tipurile de cazuri și declinări care apar. Această abordare explică apariția conceptului de gen la cuvinte, apariția și dispariția declinărilor la fiecare parte de vorbire și rolul pe care îl joacă în comunicare. Identificare și înțelegerea declinării cuvintelor se poate face fără a fi nevoie de analiza sintactică a propoziției. Fiecare formă declinată și prepoziție folosită comunică un anumit sens care poate fi descifrat logic.

Subcapitolul 8.2 Didactica limbii române prezintă metodele de predare/învățare bazate pe matrici lingvistice în principal și câteva particularități fonetice sau scriptice.

8.2.1 Dificultăți în scrierea limbii române propune o nouă împărțire a alfabetului românesc destinat cursanților non-nativi, care ia în considerare influența slavă, trecerea de la alfabetul chirilic la cel latin și valoarea fonetică a anumitor litere. Alfabetul este împărțit în litere comune limbilor europene, consoane de influență slavă, vocale și semi-vocale de influență slavă, litere rare și principalele grupuri de litere cu o pronunție specială.

Subcapitolul 8.2.2 Cenuși sau cenușe – legi fonetice slave într-o limbă latină abordează problema pluralului în limba română, un aspect foarte complex și dificil al limbii. Sub aparentul haos în formarea pluralului se ascund o serie de legi moștenite din latină sau apărute mai târziu sub influența slavă. Așa-zisa lege a consoanelor șuierătoare a fost transmisă parțial limbii române într-un stadiu primitiv al evoluției sale, afectând în principal cuvintele de gen feminin. Subtilitatea legii a creat tendințe fonetice nu doar pentru consoanele șuierătoare aflate în ultima silabă ci și în penultima pentru cuvintele vechi, latine și slave. Influența latină în plural se

evidențiază prin prezența vocalelor lungi și scurte, păstrată în limba română dar pierdută în celelalte limbi romanice.

Subcapitolul 8.2.3 Tipare lingvistice în limba română prezintă matricile lingvistice folosite în procesul de predare/ învățare pentru verbe. Sunt propuse 13 grupe verbale pentru prezent, 3 pentru conjunctiv și 3 pentru participiul trecute, cu mențiunea că în identificare acestora trebuie să se ia în considerare uneori ultimele două sunete din infinitiv. Tot aici formele pentru verbele auxiliare folosite în crearea timpului sunt prezentate împreună pentru a fi mai ușor de identificat ce forme se schimbă și ce forma rămân la fel.

Subcapitolul 8.2.4 Substantivul în limba română prezintă matricile lingvistice atât pentru substantiv la cazurile Nominativ și Genitiv-Dativ, cât și pentru adjectivele care îl însoțesc. Matricile sunt bazate în principal pe genul cuvintelor dar și pe legile fonetice din capitolul anterior, care influențează declinarea la Genitiv.

Subcapitolul 8.3 Tipare lingvistice în limba engleză prezintă matricile lingvistice pentru verbele în engleză, structurate pe timpuri în funcție de verbul auxiliar folosit în crearea acestora. Spre deosebire de alte prezentări, timpurile verbale apar în paralel unele cu altele, pentru a evidenția auxiliarul folosit și diferențele de nuanță pe care le aduce folosirea fiecăruia. Verbele modale sunt abordate separat. Engleza are o singură declinare rămasă pentru substantive, cea de Genitiv.

8.4 Tipare lingvistice în limba franceză este un subcapitol adițional, cu rol de exemplu pentru folosirea matricilor lingvistice în didactica altor limbi. În cazul francezei, declinarea pronumelor se încadrează într-o matrice, fiind de asemenea singura rămasă din latină, precum și acordul de gen dintre substantive și adjective.

8.5 Tipare lingvistice în limba rusă este un alt exemplu de folosire din didactica altor limbi, în acest caz propunându-se o paralelă între timpurile verbale din limba rusă și cele din limba română. Structurarea temporalității se face altfel în limbile slave decât în alte limbi indo-europene, reprezentând un stadiu mai vechi din evoluția lor. Echivalarea acestora dintr-o limbă în alta este dificilă dar se pot găsi similitudini bazate pe logică.

Subcapitolul 8.6 Instrumente de monitorizare - testele standard prezintă câteva dintre testele de evaluare folosite pentru determinarea nivelului de cunoștințe la începutul modulelor de studiu, în cursul lor sau la sfârșit. Testele scrise evaluează cunoștințele de gramatică, vocabular și comprehensiune.

8.7 Derularea și fazele experimentului cuprinde design-ul experimental împărțit pe etape, operații/ acțiuni și perioade de desfășurare. Se începe cu consultarea bibliografiei de specialitate, identificarea eșantionului de cercetare, o cercetare pilot, aplicarea chestionarelor de motivație și de satisfacție, derularea experimentului, culegerea datelor, analiza lor și elaborarea tezei.

Subcapitolul 8.8 Rezultatele etapei experimentale prezintă rezultatele evaluărilor grupelor de cursanți și evoluția cunoștințelor acestora. Cursanții sunt împărțiți în trei grupe, cei care au studiat româna pornind de la nivelul 0, cei care au studiat engleza pornind de la nivelul 0 și cei care au studiat engleza pornind de la nivelul A1.1. Evaluarea s-a făcut pe patru componente: vocabular de bază, comprehensiune, gramatică și comunicare orală. Progresele cursanților au fost înregistrate în funcție de aceste componente și prezentate sub formă de tabele și grafice de evoluție. Străinii care au studiat româna au parcurs patru module de studiu, o parte dintre ei ajungând până la nivelul lingvistic B2 avansat. Numărul de cursanți nu a rămas constant pe parcursul celor 4 module deoarece unii dintre ei au ales să renunțe la studii. S-au înregistrat progrese pe toate componentele dar cele mai bune rezultate au fost pe comprehensiune și gramatică. Cursanții care au studiat limba engleză, indiferent de nivelul de pornire au parcurs trei module și o parte au atins nivelul lingvistic B2 avansat. Din nou, numărul lor nu a rămas același deoarece unii au ales să renunțe la studiu. S-au înregistrat progrese pe toate componentele și aici, cu diferențe pozitive pe comprehensiune și gramatică. Dat fiind că metodele bazate pe matrici au fost elaborate ca să servească în special aceste aspecte, este logic să se observe anumite diferențe.

8.9 Analiza comparativă a loturilor compară grupul experimental și grupul de control. Se observă diferențe pozitive pentru grupul experimental pe toate componentele analizate: vocabular de bază, comprehensiune, gramatică, comunicare orală. De asemenea se calculează testul Chi pătrat, care deși este prea liniar pentru această bază de date, generează rezultate semnificative pe partea de comprehensiune și gramatică. În continuare se calculează media aritmetică pe aceste componente, prin care se ia în considerare nivelul de dificultate al fiecărui stadiu și numărul în scădere al cursanților de la un modul la altul. Cele mai bune rezultate sunt pe limba română – pornind de la nivelul A1, limba engleză – pornind de la nivelul A2 și B1, de unde reiese că metodele pe bază de matrici funcționează cel mai bine odată ce există un bagaj minim de cunoștințe despre o limbă.

Subcapitolul 8.10 Dificultăți și limite în derularea experimentului prezintă câteva posibile neajunsuri ale cercetării, cum ar fi reducerea numărului de cursanți de la un modul la altul, stabilirea unui orar constant pe durata modulelor de studiu, lucrul de grupe mici sau individual. Datorită acestor realități ale educației non-formale, experimentul a durat aproape trei ani.

8.11 Concluzii privind etapa experimentală prezintă principalele rezultate ale experimentului didactic în care s-au folosit metodele bazate pe matrici lingvistice. Dat fiind că acestea au fost elaborate pentru a deservi în special comprehensiunea și gramatica, analiza comparativă arată că funcționează cel mai bine pe aceste componente, dar că și celelalte sunt influențate ca părți integrative din procesul de învățare. Apar rezultate semnificative atât la limba română cât și la limba engleză, în special pornind de la nivelul A1 și performând cel mai bine pe nivelurile B1 și B2. Media aritmetică arată de asemenea un progres mai rapid la aceste nivele.

8.12 Sugestii de continuare a cercetărilor oferă două direcții de continuare a cercetărilor: în domeniul digital și în didactica limbilor din mediul formal.

8.12.1 Posibilități de digitalizare a tiparelor lingvistice duc cercetarea în zona informațională, propunând un mod de dezambiguizare de texte, traduceri automate și cercetare digitală bazată pe înțelegerea limbajului scris ca pe o serie de morfeme. Limbile înrudite între ele au aceleași morfeme de bază pentru aceleași noțiuni, doar vocalele se schimbă. Astfel, texte din limbi diferite pot fi analizate în același timp, fără a fi traduse înainte, dacă le reducem la morfemele de bază și relațiile dintre ele. Apoi morfemele dintr-o anumită ramură lingvistică pot fi echivalate cu cele dintr-o altă ramură pentru a se crea o rețea de relații morfologice și sintactice, care funcționează indiferent de cât de asemănătoare sau nu sunt două limbi. Declinările pot fi, de asemenea deconstruite pe baza morfemelor și echivalate ca sens dintr-o limbă în alta. Aplicarea acestor principii într-un soft de specialitate poate crea un instrument foarte puternic de analiză pluri-lingvistică.

Subcapitolul 8.12.2 Diseminarea tehnicii prin matrice în educația formală propune aplicarea metodei pe bază de matrici lingvistice în didactica limbilor și în mediul formal, universitar sau preuniversitar, din momentul în care elevii au capacitatea de gândire și analiză abstractă.

8.13 Studii de caz este un subcapitol care prezintă trei studii de caz ale unor cursanți cu abilități și probleme deosebite. În primele două este vorba de două femei care au avut dificultăți în adaptarea la educația non-formală ca adulți din cauza experiențelor traumatizante din mediul școlar formal și modul în care a fost abordat procesul de predare/ învățare în cazul lor pentru a le

ajuta să-și depășească blocajele. Al treilea caz este un bărbat cu un nivel de inteligență mult peste mediu, cu studii superioare deosebite, dar care a avut dificultăți în învățarea limbilor străine toată viața. El își dezvoltase convingerea că nu are abilități în această direcție, însă cu abordarea potrivită s-a dovedit că nu fusese adevărat.

CAPITOLUL IX - CONCLUZII

9.1. Rezumatul datelor de cercetare prezintă principalele concluzii ale cercetării, de la chestionarele de motivația și de satisfacție la datele rezultate din experiment. Metoda de predare/învățare prin matrici lingvistice este mai eficientă în cazul gramaticii și comprehensiunii și se poate adapta didacticii oricărei limbi. Datorită structurii sale logice este utilă în cazul cursanților adulți deoarece răspunde nevoilor acestora.

Subcapitolul 9.2. Valoarea și limitele cercetării integrează cercetarea de față în domeniul studiului educației adulților și al educației continue. Aceasta propune o nouă metodă de predare/învățare pentru exemplificată pe limbile română și engleză dar adaptabilă oricăreia bazată pe matrici lingvistice, o nouă abordare a înțelegerii cazurilor și declinărilor și posibilitatea digitalizării acestora printr-un soft de analiză pluri-lingvistică. Limitările s-au datorat specificului educației non-formale în care s-a desfășurat experimentul. La un nivel mai înalt se poate elabora o didactică pan-indo-europeană bazată pe matrici lingvistice prin care să se poată studia în paralel mai multe limbi deodată.